

Warszawa, 30 kwietnia 2024 r.

Pan Premier

Donald Tusk

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów,
Al. Ujazdowskie 1/3, 00-583 Warszawa

Szanowny Panie Premierze,

Związek Artystów Scen Polskich ZASP – Stowarzyszenie wspólnie ze Związkiem Zawodowym Aktorów Polskich ZZAP i Związkiem Zawodowym Twórców Dubbingu ZZTD działając w imieniu środowiska aktorskiego, wobec bezskuteczności składanych w toku procedury legislacyjnej dotyczącej projektu nowelizacji ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych formalnych pism, wniosków i apeli kierowanych do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ministra ds. Unii Europejskiej, Przewodniczącego Komitetu do Spraw Unii Europejskiej, zwraca się bezpośrednio do Pana Premiera z niniejszym pismem, w celu zakomunikowania, że wspomniany projekt ustawy w obecnym brzmieniu jest sprzeczny z prawem unijnym i utrzymuje rozwiązania godzące w środowisko aktorskie oraz stanowi przejaw dyskryminacji i braku poszanowania jego praw.

Już w 2022 r. podczas konsultacji publicznych projektu implementacji dyrektyw 2019/789 i 2019/790 do polskiego prawa przedstawiliśmy szczegółowe stanowisko i wyjaśnienia dotyczące niezgodności brzmienia projektu z prawem unijnym oraz wskazywał na brak uregulowania istotnych dla aktorów kwestii, niestety bezskutecznie. Środowisko aktorskie wiązało duże nadzieje na prawidłowe zaimplementowanie wspomnianych dyrektyw i uwzględnienie jego słuszych interesów w nowym projekcie zmiany ustawy o prawie autorskim, który, jak się niestety okazało, w istotnej części powielił błędne rozwiązania, niezgodne z treścią ww. dyrektyw.

Chcemy wyjaśnić Panu Premierowi, że rozwiązana, po głośnej interwencji twórców i aktorów, sprawa dotycząca tantiem za korzystanie z utworów i ich artystycznych wykonań w Internecie (w tym w ramach utworów audiowizualnych i audialnych) nie jest jedyną kwestią, którą projektodawca, działając zgodnie z prawem unijnym, winien zaimplementować do projektu nowelizacji. ZASP wielokrotnie wskazywał bowiem, że aktualna treść przepisów ustawy o prawie autorskim, również w zakresie dotyczącym wynagrodzenia za reemitowanie filmów i seriali, prowadzi do bezpodstawnego faworyzowania środowiska producenckiego i stanowi jawną dyskryminację aktorów. Wobec tego, zapewnienie aktorom, zgodnie z Dyrektywą 2019/790, prawa do godziwego wynagrodzenia nie powinno ograniczać się jedynie do rozszerzenia katalogu z art. 70 ust. 2¹ ustawy o korzystaniu z filmów i seriali w Internecie, skoro dokładnie takie same argumenty przemawiają za możliwością zapewnienia godziwego wynagrodzenia również za reemitowanie artystycznych wykonań aktorów. Nie ma żadnych prawnych i racjonalnych podstaw do dalszego deprecjonowania pozycji polskich aktorów.

Zwracamy również uwagę Pana Premiera na fakt, że mimo braku zastrzeżeń Komitetu ds. Unii Europejskiej, w rzeczywistości projekt implementacji jest w części niezgodny z prawem unijnym. Dyrektywa 2019/789, za orzecznictwem TSUE, przesądza o możliwości domagania się przez aktorów wynagrodzenia od operatorów telewizji kablowych i satelitarnych (art. 2 i art. 8 ww. dyrektywy). Z kolei aktualny projekt implementacji i brzmienie nowych definicji nadawania, reemitowania oraz zmiana

brzmienia art. 21¹ ustawy o prawie autorskim są całkowicie sprzeczne z ww. przepisami dyrektywy, przez co w konsekwencji uniemożliwiają aktorom dochodzenie wspomnianego wynagrodzenia od operatorów. ZASP na tę niezgodność wskazywał już w 2022 r., a wobec jasnego brzmienia przepisów dyrektywy i wobec kilku wydanych orzeczeń TSUE w ww. przedmiocie, dalsze ignorowanie w procesie legislacyjnym argumentów prawnych ZASP, ZZAP i ZZTD doprowadzi do przyjęcia zmiany ustawy o prawie autorskim sprzecznej z prawem unijnym.

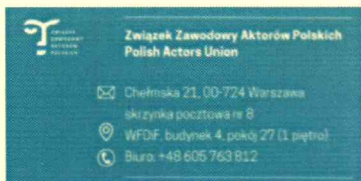
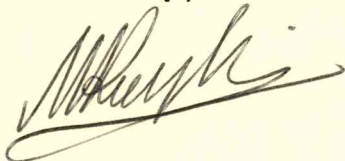
Żądania aktorów znajdują swoje podstawy w brzmieniu dyrektyw 2019/789 i 2019/790, nie stanowią zatem chęci wzbogacenia się kosztem użytkowników i są jedynie słuszną walką o respektowanie oraz poszanowanie wynikających z prawa unijnego praw aktorów. Stanowczo podkreślamy, że dopóki projekt nie będzie odpowiadał prawu unijnemu ZASP, ZZAP i ZZTD w dalszym ciągu będą podejmowały działania w celu nagłośnienia problemu. Jednocześnie zgłaszamy się jako strona społeczna aby aktywnie uczestniczyć na każdym z dalszych etapów procesu legislacyjnego. Z uwagi na jaskrawe naruszenie przez projekt nowelizacji przepisów unijnych, w przypadku przyjęcia ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim w brzmieniu zakładanym przez ten projekt, ZASP, ZZAP i ZZTD podejmą odpowiednie działania prawne, w tym na szczeblu wspólnotowym, w celu uchylecia wadliwie zaimplementowanych przepisów.

ZASP, ZZAP i ZZD zwracają się z uprzejmym wnioskiem do Pana Premiera o przeanalizowanie niniejszej sprawy i podjęcie formalnych działań w celu zapewnienia zgodności prawa polskiego z prawem unijnym i w celu respektowania praw aktorów. Rozumiemy, że potrzeba szybkiego uchwalenia zmian prawnych jest bardzo ważna, niemniej jednak nie może to się odbywać z pogwałceniem praw środowiska aktorskiego.

Pragniemy również nadmienić, że proponowane przez ZASP, ZZAP i ZZTD zmiany nie będą miały żadnego wpływu na zobowiązania budżetowe naszego Państwa. Szczegółowe uzasadnienie prawne i propozycja zmian projektu, które były już przedkładane w toku konsultacji publicznych nad projektem ustawy, zawarte są w załącznikach do niniejszego pisma.

Z wyrazami szacunku

Maksymilian Rogacki
Przewodniczący ZG ZZAP

Krzysztof Szuster
Prezes ZG ZASP – Stowarzyszenie

Jan Aleksandrowicz – Krasko
Przewodniczący ZG ZZTD

**Związek
Zawodowy
Twórców
Dubbingu**

Do wiadomości:

Pan Mariusz Skowroński Sekretarz Stałego Komitetu Rady Ministrów